

Pfv.II.21.868/2012/5. szám

A Kúria a dr. Marton Emőke pártfogó ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Makó András ügyvéd által képviselt I. rendű és a személyesen eljáró II. rendű alperesek ellen gyermektartásdíj-fizetési kötelezettség mértékének felemelése iránt a Miskolci Városi Bíróságnál megindított és a Miskolci Törvényszék 25.P.22.577/2010/43. számú alatt kijavított ítéletével befejezett perében az említett számú másodfokú határozat ellen a felperes által 49. sorszámon előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Megállapítja, hogy a felperes pártfogó ügyvédjének a felülvizsgálati eljárásban felmerült díját - teljes pervesztességére tekintettel - a felperes köteles viselni.

A le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletével az I. rendű alperesnek az 1992. évi július 8. napján született D. utónevű gyermeke javára fennálló, havi 8.300 forint összegű gyermektartásdíj-fizetési kötelezettsége mértékét 2010. február 1. napjától 2011. augusztus 31. napjáig terjedő időre havi 10.000 forintra, 2011. szeptember 1. napjától kezdődően havi 15.000 forintra felemelte. Az I. rendű alperes tartásdíjhátralékának összegét 2010. február 1. napjától 2011. augusztus 31. napjáig terjedő időre 17.000 forintban állapította meg, melynek megfizetésére részére 2011. szeptember 1. napjától kezdődően minden hónapban előre, a tárgyhó 5. napjáig esedékesen 17 hónapon át havi 1.000 forintos részletfizetést engedélyezett azzal, hogy két részlet megfizetésének elmulasztása esetén az egész tartozás esedékessé válik. A II. rendű alperest mindezek türéseire kötelezte. A felperes meghaladó keresetét elutasította.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes és az I. rendű alperes házasságából 1992. július 8. napján D. utónevű gyermek született, akinek tartására az I. rendű alperes a Miskolci Városi Bíróság 25.P.23.782/2005/4. számú ítélete alapján 2005. május 1. napjától kezdődően havi 8.300 forint összegű gyermektartásdíj megfizetésére köteles. A felperes 17.290

rendszeres szociális segélyben, 600 forint családi támogatásban és 5.434 forint rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesült. Az alperes ebben az időben havi nettó 49.683 forint átlagjövedelemmel rendelkezett. 5.800 forint összegű gyermektartásdíjat fizet a II. rendű alperestől 1995. évben született P. utónevű gyermeke tartására.

A korábbi határozat meghozatala óta eltelt időben a felperes személyi körülményeiben, lakáshelyzetében alapvető változás nem következett be. Az I. rendű alperes fizeti a havi 8.300 forint összegű gyermektartásdíjat, a felperes rendszeres havi jövedelme az aktívkorúak ellátása, 28.500 forint, valamint a kereset indításakor 13.700 forint családi pótlék került kiutalásra. Megélhetésükhöz szülei nyújtanak anyagi támogatást.

Az I. rendű alperest a D. utónevű gyermekén kívül az 1995-ben született P., valamint a jelenlegi házasságából 1998. április 11. napján született F. és a 2006. február 10. napján R. utónevű kiskorú gyermekeinek a tartása terheli. Az I. rendű alperes havi nettó átlagjövedelme 2009. évben 91.373 forint volt, a 2010. évre bevallott összes jövedelme pedig 202.069 forint, 4.152 forintos adófizetési kötelezettség mellett, ennek havi átlaga tizenhatezer pár száz forintot tesz ki, míg 2011. évben alkalmi munkavégzésből származó havi nettó jövedelme 80.000 forint. Házastársa 2011. évben saját jogán jövedelemben nem részesült, a két gyermek után a családi pótlék havi összege 26.600 forint.

A D. utónevű gyermek a keresetlevél előterjesztésekor a M.-i Matura Gimnázium hallgatója volt, 2011. évben tett érettségi vizsgát, ezt követően tanulmányait a Pécsi Tudományegyetem Kodolányi János Főiskoláján, Sz.-n jogi szakasszisztensi szakon folytatja.

Az I. rendű alperes a házastársával közös tulajdonukat képező 55 m² alapterületű, összkomfortos lakásban él T.-n, mely átlagosan felszerelt, a mindennapi életvitelhez nélkülözhetetlen, legszükségesebb berendezési tárgyakat tartalmazza. Az I. rendű alperes rendelkezik egy 1998-as gyártási évű R. C. típusú személygépkocsival. A család bevétele a legszükségesebb kiadásait alig fedezi.

Az így megállapított tényállás alapján az elsőfokú bíróság a felperes keresetét részben alaposnak találta.

A perbeli esetben, figyelemmel a Csjt. 69.§ (1) bekezdésében foglaltakra, az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az I. rendű alperes 2009. évi, valamint 2011. évi jövedelmi viszonyaiban lényeges, pozitív irányú változások következtek be, ugyanakkor 2010. évre vonatkozóan az volt tényként megállapítható, hogy I.

rendű alperes jövedelme lényegesen alacsonyabb volt, mint az alaphatározat idején.

Azt a lényeges körülményváltozást, miszerint a D. utónevű gyermek a 18. életévét betöltötte, így mint munkaképes, nagykorú gyermek tartásra csupán a Csjt. 60. § (2) bekezdése alapján jogosult, az elsőfokú bíróság nem kellett vizsgálta, tekintettel arra, hogy az I. rendű alperes egyrészt személyes előadásában, másrészt jogi képviselője útján is elismerte, nem vitatta, hogy a már nagykorú gyermek szükséges tanulmányokat folytat.

Ebből következően az elsőfokú bíróságnak a gyermektartásdíj mértékének meghatározásánál egyrészt a Csjt. 69/C. §-ában foglaltakra volt figyelemmel, mely szerint a kötelezettel szemben érvényesíthető összes tartási igény a jövedelme 50 %-át nem haladhatja meg, valamint a továbbtanuló nagykorú gyermek tartására vonatkozó szempontokat felölelő, Legfelsőbb Bíróság XXIX. számú polgári elvi döntésében foglaltakra.

Utalt arra az elsőfokú bíróság, hogy az I. rendű alperes gyermekei három háztartásban nevelkednek, három kiskorú gyermek és a perrel érintett, már nagykorú D. utónevű gyermek tartásáról kell gondoskodnia.

Tekintettel arra, hogy az I. rendű alperes 10.000 forint mértékig nem ellenezte a felperesi kereseti kérelem teljesítését, ezért az elsőfokú bíróság a felek által nem vitatott és a Csjt. 68. § (1) bekezdése szerint megalapozott igényérvényesítési időponttól, azaz 2010. február 1. napjától 2011. augusztus 31. napjáig terjedő időtartamra havi 10.000 forint határozott összegre emelte fel az I. rendű alperes tartásdíj-fizetési kötelezettségét, és állapította meg a tartásdíjhátralék összegét 10 hónapi időtartamot tekintve 17.000 forintban, miután 2010 decemberétől az ideiglenes intézkedés alapján az I. rendű alperes a havi 10.000 forint tartásdíj-fizetési kötelezettségének eleget tett.

Az ezt követő időszakra, 2011. szeptember 1. napjától kezdődően az elsőfokú bíróság 15.000 forintra emelte fel a tartásdíj mértékét, figyelemmel az I. rendű alperesnek ezzel összefüggésben a perben tanúsított magatartására. Nevezetesen, hogy a 2010. október 11. napjára kitűzött tárgyalásnak az elhalasztását kérte, majd az október 25. napjára kitűzött tárgyaláson sem jelent meg, ugyanígy a 2011. szeptember 5. napi tárgyaláson sem, mulasztását előzetesen nem mentette ki. Az elsőfokú bíróság az I. rendű alperes ezen távolmaradásait akként értékelte, hogy felelős szülőként idejét munkavégzéssel tölti, ennek eredményeként nyilvánvalóan jövedelemmel rendelkezik. Ennek eredményeképpen pedig a bíróság megítélése szerint az I. rendű alperes saját és kiskorú gyermekei felé fennálló tartási kötelezettsége sérülése nélkül képes a már

nagykorú, de szükséges tanulmányokat folytató D. utónevű gyermeke tartásához is a megjelölt havi összeggel hozzájárulni.

Tekintettel arra, hogy meghaladóan a felperes kereseti kérelmének megalapozottságát nem bizonyította, a bíróság a keresetét ezt meghaladóan elutasította.

Az ítélet ellen felperes és az I. rendű alperes fellebbezést terjesztett elő.

A felperes fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását és az I. rendű alperes gyermektartásdíj-fizetési kötelezettségének 2010. február 1. napjától kezdődően havi 15.000 forintra történő felemelését és erre tekintettel a hátralék összegének összesen 127.300 forintban való megállapítását, másodlagosan pedig az elsőfokú bíróság ítéletének a hatályon kívül helyezését, valamint az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára való utasítását, továbbá a II. rendű alperes mindezek tűrésére való kötelezését kérte.

Az I. rendű alperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását és a D. utónevű gyermeke után őt terhelő tartásdíj összegének 2011. szeptember 1. napjától kezdődően is havi határozott 10.000 forintban történő meghatározását kérte.

Az I. rendű alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet felperesi fellebbezéssel támadott részének a helybenhagyását kérte.

A másodfokú bíróság az ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, fellebbezett részét részben megváltoztatta és az I. rendű alperest 2011. szeptember 1-től terhelő gyermektartásdíj mértékét 10.000 forintra leszállította.

A másodfokú bíróság az I. rendű alperes fellebbezését alaposnak, a felperes fellebbezését pedig alaptalannak találta.

Ennek kapcsán a tényállást kijavította azzal, hogy a Miskolci Városi Bíróság 25.P.23.782/2005/4. sorszámú ítéletével nem határozott összegre, hanem a 16,5 %-os marasztalás érintetlenül hagyása mellett emelte fel 8.300 forintra az I. rendű alperest terhelő tartásdíj-fizetési kötelezettség mértékét.

Ezzel a kijavítással helyes az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás, de téves az abból levont jogkövetkeztetés.

Nem tulajdonított jelentőséget az elsőfokú bíróság annak, hogy a D. utónevű gyermek nagykorú, középiskolai tanulmányait befejezte, érettségi vizsgát tett.

A nagykorú gyermek tartására vonatkozó szabályok mások, mint a kiskorú gyermek esetében. Nagykorú gyermek tartása esetén ugyanis alkalmazni kell az elsőfokú bíróság által fel nem hívott Csjt. 66. § (1) bekezdését. Eszerint nem köteles mást eltartani, aki ezáltal a saját szükséges tartását veszélyeztetné. Irányadóak továbbmenően a Legfelsőbb Bíróság módosított XXIX. számú Polgári Elvi Döntésében rögzített szempontok, mely szerint a munkaképes, de szükséges tanulmányokat folytató nagykorú gyermek tartásánál figyelembe kell venni a nagykorú gyermek szükséglete mellett a tartásra köteles szülő teherbíró képességét, azaz a szülő teljesítőképességét. Ez azt jelenti, hogy a szülő a megállapított nettó jövedelméből olyan mértékben köteles tartást nyújtani a munkaképes, továbbtanuló gyermeknek, hogy az ne veszélyeztesse a saját, valamint a tartást igénylő, nagykorú gyermeke a tartás sorrendjében megelőző kiskorú gyermekek megélhetését. Az I. rendű alperes három kiskorú gyermek édesapja, akiknek tartásáról kell gondoskodnia.

Az elsőfokú bíróság az I. rendű alperes jövedelmi viszonyai tekintetében tényállást állapított meg, ezt a tényállást a felperes fellebbezése nem támadta, ebből megállapíthatóan az I. rendű alperes 2009-ben havi 91.373 forint, 2010-ben 16.000 forintnál pár száz forinttal több, míg 2011-ben saját nyilatkozata szerint havi nettó 80.000 forint jövedelemmel rendelkezett.

Az elsőfokú bíróság az I. rendű alperes tárgyalásról történt távolmaradásából vonta le azt a következtetést, hogy vélhetően jövedelme van, mert felelős szülő. A másodfokú bíróság ez utóbbi indokbeli megállapítást mellőzte, mert a tárgyaláson való meg nem jelenésből nem lehet erre a következtetésre jutni. Azonban a másodfokú bíróság is abból indul ki, hogy aki felelős szülőként vállal további kiskorú gyermeket, tisztában van azzal, hogy tartani kell őket. Tehát feltételezhető, hogy legalább a minimálbért elérő jövedelemre szert tesz, amennyiben egészséges és munkaképes. Ezt az I. rendű alperes maga is megjelölte, havi nettó 80.000 forintban.

Ennek figyelembevételével mellett abból kell kiindulni, utalással a Csjt. 69/A. § (2) bekezdésében foglaltakra, hogy a kiskorú gyermekek tartása a jövedelem 50 %-át felemésztí. Saját tartása rovására nem köteles a nagykorú gyermeket tartani. Ennek ellenére az I. rendű alperes elismerte az elsőfokú eljárásban, hogy hajlandó havi 10.000 forint tartásdíjat fizetni D. részére, amellett, hogy házastársát is tartja.

Ezen elismerésre tekintettel a törvényszék az I. rendű alperesi fellebbezés tükrében 10.000 forintban határozta meg azt a mértéket, aminek a fizetésére az I. rendű alperes saját előadása szerint képes. Ezért az elsőfokú ítélet fellebbezett részét a Pp. 253. § (1) bekezdése alapján a törvényszék részben és akként változtatta

meg, hogy az alperest 2011. szeptember 1. napjától terhelő gyermektartásdíj-fizetési kötelezettség mértékét 10.000 forintra leszállította.

Ebből követően nem volt indokolt a hátralék felemelése sem, hiszen a felperes fellebbezése nem vezetett eredményre. Ennél fogva az elsőfokú ítélet szerint 2010. február 1-től november 30-áig terjedő időre, 10 hónapra megállapított hátralék helytálló.

A jogerős ítélet ellen a felperes felülvizsgálati kérelemmel élt elsődlegesen a másodfokú bíróság ítéletének a hatályon kívül helyezése, valamint az elsőfokú bíróság ítéletének a megváltoztatása és - a keresetének helyt adva - az I. rendű alperes gyermektartásdíj fizetési kötelezettségének 2010. február 1. napjától havi 15.000 forintban történő megállapítása és ennek alapján a tartásdíj hátralék összegének $(19 \times 1.700 =)$ 32.300 forintban, valamint $(19 \times 5.000 =)$ 95.000 forintban, tehát összesen 127.300 forintban történő megállapítása, másodlagosan pedig a jogerős ítélet hatályon kívül helyezése, valamint az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára való utasítása és a II. rendű alperesnek mindezek tűrésére való kötelezése iránt.

A felülvizsgálati kérelmének indokolásában - a fellebbezésének indokolását megismételve - arra hivatkozott, hogy a jogerős ítélet a Csjt. 64. § (1) bekezdését, 68. § (1) bekezdését, 69. § (1) bekezdését és 69/C. § (2) bekezdését sérti. A szülő ugyanis a gyermekét saját szükséges tartásának rovására is köteles eltartani. Az alperes 2009. évben magasabb jövedelmet ért el, mint 2010. évben, ezért jogszabálysértő az elsőfokú ítéletnek az a rendelkezése, amellyel a tartásdíj összegét nem 2010. februárjától, hanem csak 2011. szeptemberétől emelte fel havi 15.000 forintra, a másodfokú ítéletnek pedig az a rendelkezése, amellyel a 2011. szeptemberétől járó tartásdíj összegét havi 10.000 forintra leszállította. A bizonyítékok a jogerős ítéletben foglalt döntést nem támasztják alá, az általa sérelmezett rendelkezés nem a beszerzett bizonyítékok megfelelő értékelésén alapul.

Az I. és II. rendű alperesek felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztettek elő.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el, és a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (2) bekezdése alapján csak a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

I. A Csjt. 69. § (1) bekezdése kimondja, hogy ha a közös egyetértéssel, vagy bírósági ítélettel megállapított rokoni tartás

megállapításának alapjául szolgáló körülményekben lényeges változás állott be, a tartás mértékének megváltoztatását, vagy a tartás megszüntetését lehet kérni. A Pp. 230. § (1) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy ha az ítélet egyik felet olyan szolgáltatásra kötelezi, amely az ítélet meghozatala után jár le, (122. § (2) bekezdés), az ítélet anyagi jogereje nem gátolja, hogy a felek bármelyike keresetet indíthasson a szolgáltatás mennyiségének vagy időtartamának megváltoztatása iránt, ha azok a körülmények, amelyekre a bíróság az ítéletét alapította, utóbb lényegesen megváltoztak.

Egységes az ítélkezési gyakorlat abban, hogy a Csjt. 69. § (1) bekezdése nem bármilyen, hanem csupán lényeges körülményváltozás esetén teszi lehetővé a tartás mértékének megváltoztatását, ezért a körülményváltozás a tartás mértékét csak akkor befolyásolja, ha egyrészt ez a változás lényeges, nem eseti, hanem tartós jellegű, másrészt az a jogosult szükségleteivel, vagy a kötelezett teljesítőképességével összefüggésben áll.

A másodfokú eljárásban nem vitatott és ezért a felülvizsgálati eljárásban is irányadó tényállás szerint az I. rendű alperes D. utónevű gyermeke után megállapított gyermektartásdíj havi alapösszegének a legutóbbi felemelését követően, 2009. évben az alperes havi átlagos jövedelmében lényeges emelkedés, 2010. évben a tartás legutóbbi felemelésékor időponthoz képest is lényeges csökkenés, 2011. évben pedig a 2009. évi mértéket ugyan el nem érő, de lényeges, tartós és az I. rendű alperes teljesítőképességét is érintő újbóli emelkedés következett be.

Helyes tehát a jogerős ítéletnek az a jogi következtetése, hogy az I. rendű alperes 2009. és 2011. évi nettó jövedelme alapján elvileg helye volt ugyan a tartás felemelésének, a 2010. évi igazolt nettó jövedelme azonban lényegesen alacsonyabb volt a tartás legutóbbi felemelésének az alapjául szolgáló I. rendű alperesi jövedelemnél, ezért ennek alapulvételével a tartás felemelésére nem kerülhetett volna sor. Alapot adott viszont a tartás felemelésére a per tárgyát képező teljes időszak vonatkozásában az, hogy az I. rendű alperes a kereset jogalapját - a vele közös háztartásban élő házastársával szemben fennálló tartási kötelezettsége mellett is - havi 10.000 forint erejéig elismerte.

II. A Csjt. 64. § (1) bekezdése szerint ha valaki több jogosult eltartására köteles és mindegyiket nem képes eltartani, a gyermek és a szülő a többi rokont, a leszármazó a felmenő rokont, a közelebbi rokon a távolabbit a jogosultságban megelőzi. A (2) bekezdése értelmében a tartásra jogosultság sorrendjében a gyermek a házastársat és az elvált házastársat, a házastárs és az elvált házastárs pedig - egymással egysorban - a többi rokont megelőzi. A Csjt. 68. § (1) bekezdése kimondja, hogy a tartási követelés hat

hónapra visszamenőleg, valamint a jövőre nézve érvényesíthető. A Csjt. 69/A. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a szülő - ide nem tartozó kivételektől eltekintve - a saját szükséges tartásának rovására is köteles megosztani kiskorú gyermekével azt, ami közös eltartásukra rendelkezésükre áll. A Csjt. 69/C. § (2) bekezdése szerint a kötelezettel szemben érvényesíthető összes tartási igény a jövedelme 50%-át nem haladhatja meg, és ha a szülők két vagy több gyermek tartására kötelesek, a tartásdíjat úgy kell megállapítani, hogy egyik gyermek se kerüljön a másiknál kedvezőtlenebb helyzetbe, különösen akkor, ha nem egy háztartásban nevelkednek.

1. A 2010. februárjától 2011. augusztusával bezárólag terjedő időszakban az I. rendű alperes három háztartásban nevelkedő négy gyermekének a tartásra való jogosultsága egyaránt a Csjt. „A rokonok eltartása” címet viselő VII. fejezet 1. pontjának a rokонтartásra vonatkozó közös és a 2. pontjának a kiskorú gyermek tartására irányadó speciális szabályain alapult, a tartásra való jogosultság sorrendjében a négy kiskorú gyermek az I. rendű alperes házastársát - egymással egysorban - egyaránt megelőzte és az I. rendű alperest a tartás teljesítéséért fokozott szülői felelősség terhelte. Az alapvető szülői felelősség pedig megköveteli ugyan azt a gondoskodást, hogy a szülő a körülményeinek alakításakor a kiskorú gyermekeivel szemben fennálló tartási kötelezettségével számoljon (BH 1996/643.), ezért elvárható a tartásra köteles szülőtől az, hogy a gyermekeinek eltartása érdekében olyan jövedelemszerző tevékenységet folytasson, amelyből a minimális mértékű gyermektartásdíjat fizetni tudja (1997/30.). A szülőnek a saját szükséges tartása terhére megállapítható gyermektartásdíj fizetési kötelezettsége azonban nem korlátlan. A Csjt. 69/A. § (1) bekezdés szövegének a nyelvtani értelmezése ugyanis nem ad alapot olyan jogi következtetésre, hogy a kiskorú gyermek tartására köteles szülő a saját létfenntartásának veszélyeztetésével is köteles gyermektartásdíjat fizetni, hiszen a hivatkozott törvényhely szóhasználata is azt fejezi ki, hogy a szülő a rendelkezésére álló anyagi eszközöket kiskorú gyermekével megosztani köteles, ezért annak alkalmazása nem vezethet olyan eredményre, hogy a tartás teljesítésével a szülő megélhetése teljesen ellehetetlenüljön (BH 1996/591.).

2. A Csjt. 60. § (1) bekezdése szerint rokonaival szemben, az alábbi rendelkezésekben meghatározott körben, az jogosult tartásra, aki magát eltartani nem tudja és akinek tartásra kötelezhető házastársa sincs. A (2) bekezdése értelmében tartásra a munkaképes leszármazó is jogosult, ha erre szükséges tanulmányai folytatása érdekében rászorul. A Csjt. 66. § (1) bekezdése kimondja, hogy nem köteles mást eltartani, aki ezáltal a saját szükséges tartását veszélyeztetné, e szabály alól azonban a törvény kivételt tehet. A (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy ha a tartásra köteles ez alól mentesül, a rá eső tartás a vele egy sorban álló kötelezettekre,

ilyenek hiányában pedig a sorban utána következő kötelezettekre hárul. A Csjt. 65. § (1) bekezdése értelmében pedig a kötelezett a tartás teljesítése érdekében köteles anyagi viszonyaihoz képest a jogosultat mindazzal ellátni, ami annak megélhetéséhez szükséges, azzal, hogy a leszármazó és a testvér eltartása a nevelés és a szükséges taníttatás költségének a viselésére is kiterjed.

A Csjt. 66. § (1) és 69/A. § (1) bekezdésében foglaltakból a Legfelsőbb Bíróság tanulmányait folytató nagykorú gyermek tartásáról szóló - többször módosított - XXIX. számú Polgári Elvi döntése (a továbbiakban: PED) szerint az következik, hogy nem köteles a szülő tartani a szükséges tanulmányait folytató munkaképes nagykorú gyermeket - többek között - akkor, ha ezáltal a szülő saját szükséges tartását vagy kiskorú gyermekének tartását veszélyeztetné. Erre tekintettel főiskolai, egyetemi tanulmányok folytatása esetén mindig vizsgálni kell - a rászorultság mellett - a tartásra kötelezett szülő teherbíró képességét, figyelemmel kell lenni a kereseti, jövedelmi, vagyoni viszonyaira és az őt terhelő kötelezettségekre. A munkaképes nagykorú gyermek részére - szükséges tanulmányai folytatásának idejére - fizetendő tartásdíj mértéke szempontjából a gyermek szükségleteit, a tartásra köteles szülő teherbíró képességét, továbbá azt kell figyelembe venni, hogy a másik szülőtől - vagyoni, jövedelmi kereseti viszonyaira, családi és személyes körülményeire tekintettel - mennyiben várható el, hogy ő is hozzájáruljon a továbbtanulás költségeinek fedezéséhez. E vonatkozásban figyelemmel kell lenni a gyermeknek a továbbtanulással szükségképpen együttjáró kiadásaira, de számításba kell venni mindazt a támogatást is, amelyet az állam, a társadalom nyújt (állami, társadalmi ösztöndíj, szociális segély, tandíjkedvezmény, az elhelyezés, az étkezés terén nyújtott kedvezmény), a gyermek esetleges rendszeres jövedelmét (korrepetálásból eredő rendszeres jövedelmét stb.) és vagyonát.

A 2011. augusztusától kezdődő időszakban a már nagykorú, de szükséges tanulmányokat folytató D. utónevű gyermek a szülei általi tartásra már nem a Csjt. VII. fejezet 2. pontjának a kiskorú gyermekekre, hanem a VII. fejezet 1. pontjának a rokonok, többek között tehát a munkaképes nagykorú gyermek eltartására vonatkozó 60-69. §-ai szerint volt jogosult, ezért az I. rendű alperesnek a három kiskorú gyermekével szemben fennálló tartási kötelezettsége a vele szemben fennálló tartási kötelezettségét már sorrendben megelőzte (BH 1999/412.), és az egyébként is csak akkor és annyiban állott fenn, ha és amennyiben az a saját szükséges tartását sem veszélyeztette, hiszen - a házastársát is eltartó - I. rendű alperes igazolt jövedelmének az 50%-át a kiskorú gyermekeivel szemben fennálló tartási kötelezettsége lényegében kimerítette.

A fentebb részletezett tények és körülmények helyes értékelésével jutott tehát a jogerős ítélet arra a jogi következtetésre, hogy a

D. utónevű gyermek után járó tartásdíj I. rendű alperes által elismert összeget meghaladó mértékű felemelésének a törvényes feltételei sem a nevezett gyermek kiskorúságának tartamára, sem a nagykorúságának elérését követő időszakra vonatkozóan nem állnak fenn. A kiskorúságának tartamára pedig önmagában az I. rendű alperes elismerése alapján hátralék sem állapítható meg, mert az utóbbi időszak egésze vonatkozásában a felemelésre nincs törvényes alap.

A kifejtettek miatt a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 270. § (1) bekezdése alapján alkalmazott Pp. 254. § (3) bekezdése alapján - az érdemi döntés részletesen kifejtett helyes indokaira is utalva - a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A Pp. 270. § (1) bekezdése szerint alkalmazott Pp. 78. § (1) bekezdése valamint a költségmentesség bírósági eljárásban való alkalmazásáról szóló 6/198. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján rendelkezett a Kúria a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték viseléséről, a Pp. 87. § (2) bekezdése alapján pedig megállapította a perköltségviselés arányát, valamint a pártfogó ügyvédi díj viselésére kötelezett felet azzal, hogy mindezen adatok ismeretében ezt követően az igazságügyi hivatal intézkedik a pártfogó ügyvéd díjazásáról.

Budapest, 2013. szeptember 17.

Dr. Kőrös András s.k. a tanács elnöke, dr. Csúri Éva s.k. előadó bíró, dr. Gyengéné dr. Nagy Márta s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő